

for maa være et naturligt Ønske for Holfte-
nerne, under videre Udvikling af de tydske
Toldforhold, at blive omsluttede med denne
mægtige Hændelsstad ved fælles Toldgrændse
(Hør!). Man kan ansee det for mere eller
mindre sandsynligt eller usandsynligt; men
som Mulighed maa man lade det gjælde og
holde det for Die, at den indbyrdes Tiltræk-
ningskraft mellem de tydske Lande Syd for
Elben og det tydske Land Nord for Elben kan
bringe Danmark i den Stilling, at det ikke
kan værge sig mod at blive favnet af den
tydske Toldforening, uden at lade Holfsteen som
Led af det tydske Forbundslegeme gaae sin
naturlige Udviklingsgang. Det er af Hensyn
hertil, at jeg mener der ligger ikke liden Magt
paa, under hvilken Form, paa hvilken Maade
en Sammensætning af det danske Monarchies
Dele til en Toldseenhed bliver iværksat; det
vil ikke komme ud paa Gæt, om Toldgrændsen
forlægges saaledes, at det hele Monarchie
bliver slaaet sammen som en uadskille-
lig Eenhed, uden nogensomhelst Antydning
af den forskjellige indre Stilling af de forskjel-
lige Statsdele, eller om den skeer som en ud-
tryffeligt udtalt Tilslutning, Tilnyttning af
Holfsteen til Danmark-Slesvigs allerede be-
staaende Toldseenhed. Heri vilde nemlig den
Tanke staae bagved, at muligt de politiske
Forhold kunne udvikle sig saaledes, at Sam-
menslutningen maatte opgives, og det vilde
da findes lettere, fordi mere correct, at vende
tilbage til de nu bestaaende Toldforhold.

Dette Spørgsmaal vil imidlertid kun komme
i Betragtning, dersom Thinget ikke skulde gaae
ind paa det Forslag, der er stillet af Udvalgets
Fleertal: at den endelige Beslutning angaaende
Toldgrændsens Forslyttelse forbeholdes en til-
kommende lovgivende Forsamling. Det er
imidlertid mit Haab, at Thinget vil tiltræde
dette Forslag af Udvalgets Fleertal. Det har
ogsaa været mit Haab, at de Grunde, paa
hvilke dette Forslag støtter sig, skulle have fundet
nogen Indgang hos Regjeringen. Dette
Haab er glippet, men, hvad jeg derimod ikke
kan opgive, er den Tanke, at Regjeringen ikke
vilde have kunnet misfænde disse Grundes
Bægt, dersom den noget mere havde beholdt for Die
den historiske Forbindelse, hvori denne Sag og

dens Forhandling staaer til tidligere Forhand-
linger i denne Sal. Den høitærede Finanz-
minister har ganske løseligt ja neppe engang
berørt denne Forbindelse. Jeg vil tillade mig
fortælle at bringe den i Erindring. Efterat
Bekjendtgjørelsen af 28de Januar d. A. var
fremlagt, blev der i denne Sal rettet den
Forespørgsel til Ministeriet: naar det agtede
at fremlægge de Oplysninger og Actstykker,
hvori det søgte Retfærdiggjørelse for sin Poli-
tik. Den høitærede Premierminister erklærede
i den Henseende: „Det er ingenlunde min
Hensigt at ville benægte Rigsdagens Compe-
tence til at fordre disse Oplysninger, og det
er ogsaa mit Ønske at meddele dem, saasnart
skee kan. Men hvad der ligger for vore Dine
(at Holfsteen endnu holdes besat af Forbundets
Tropper) vil overbevise om, at disse Oplys-
ninger ikke nu kunne meddeles.“ Paa Grund
heraf indskrænkede Premierministeren sig til at
erklære, at „Ministeriet søgte og troede at
finde sin Retfærdiggjørelse i Nødvendigheden
og Nyttens af Bekjendtgjørelsens Indhold“
(Rigsdags-Tid. S. 3793—94). Det er denne
Nødvendighed, der fra den Tid af, indtil den
Dag i Dag er bleven staaende som Ret-
færdiggjørelse for Ministeriets Politik. Det
er en Tro paa denne Nødvendighed, som man
synes at gjøre Regning paa fremdeles skal
træde istedetfor en paa historisk Bevæelse
og egen Erkjendelse grundet Overbeviisning.
(Hør!) Paaeraabelsen af denne Nødvendig-
hed syntes imidlertid i een Henseende at inde-
holde noget Lovende. Thi denne europæiske
Nødvendighed maatte jo dog, synes det, fordre
noget Mere, end hvad der indeholdtes i Bekjend-
tgjørelsen af 28de Januar, noget Mere, end
den blotte Bebudelse af Skridt, der skulle fore-
tages for at opretholde og befæste Monarchiets
forskjellige Dele til et velordnet Hele, navnlig
ved en fælles Forsætning for de fælles Anlig-
gender. Den maatte, saa synes det, fordre en
snarest muligt paafølgende tilsvarende Gjerning,
en Fremlæggelse af en fuldstændig Forsættings-
plan. Ogsaa i denne Retning blev under den
forrige Rigsdag en Forespørgsel stillet til Mi-
nisteriet: om ikke disse ved Bekjendtgjørelsen
bebudede og ifølge den nødvendige Love vilde
kunne blive fremlagte allerede for den daværende